

TÜZEL KİŞİLER

Belli ve süreklî bir amaç

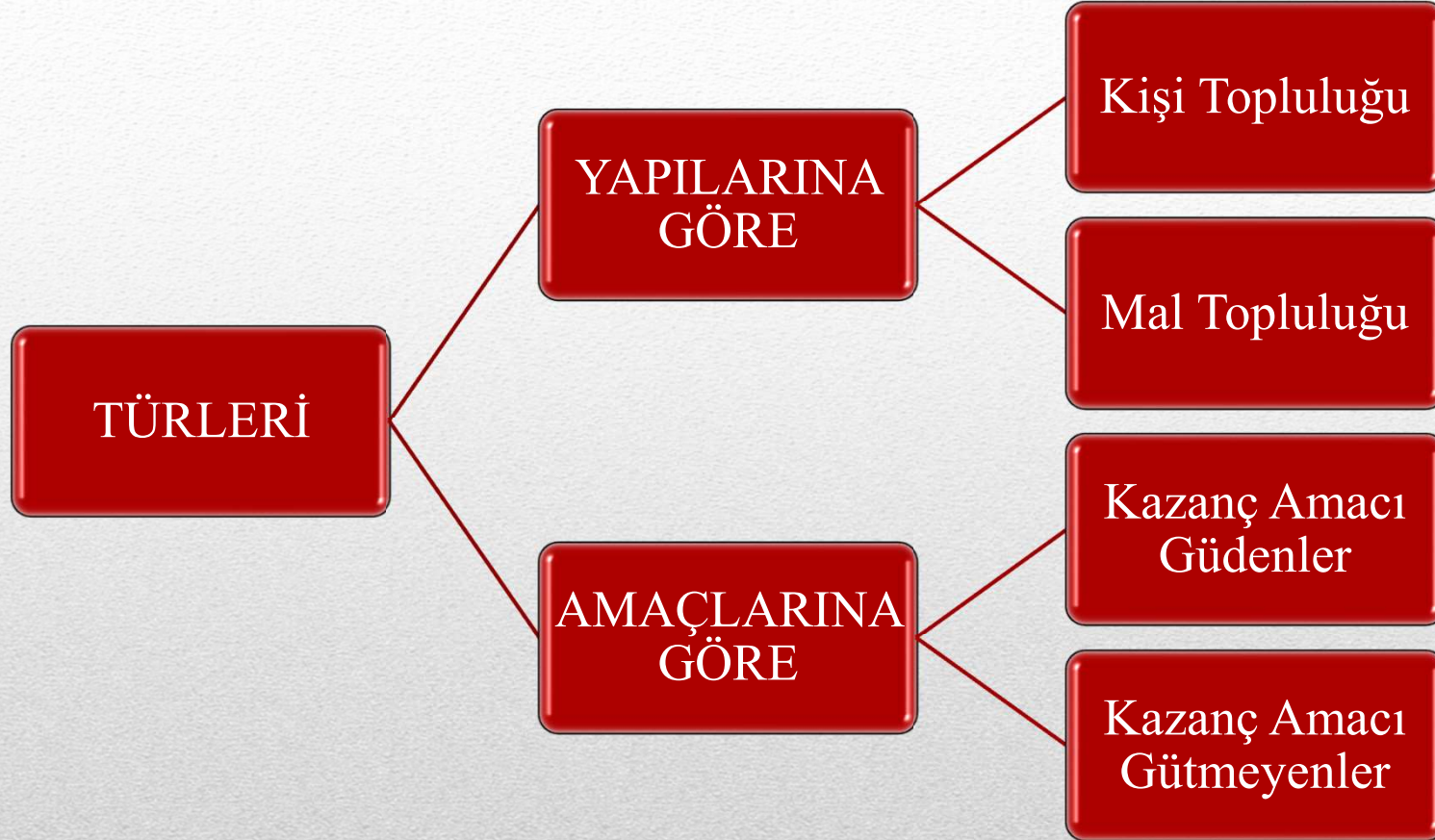
Bağımsızlık vasfı

Örgütlenme unsuru

Tüzel kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve kamu hukuku tüzel kişileri olmak üzere iki grupta toplanır.

TÜZEL KİŞİLER VE UNSURLARI

103

ÖZEL HUKUK TÜZEL KİŞİLERİ

Hukukla İlgili Çeşitli Kavramlar-12

Kamu Hukuku Tüzel Kişileri		
Yerel Yönetimler	Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları	Kamu Kurumları
<ul style="list-style-type: none">➤ İl Özel İdaresi➤ Belediye➤ Köy	<ul style="list-style-type: none">➤ Odalar➤ Birlikler➤ Barolar	<ul style="list-style-type: none">➤ TRT➤ SGK➤ Üniversiteler

İZİN SİSTEMİ

- YABANCI DERNEKLER, ANONİM VE LİMİTET ŞİRKETLER

SERBEST KURULUŞ SİSTEMİ

Küçüktaşdemir

BİLDİRİM SİSTEMİ

- DERNEKLER
- Kuruluş tüzüğünü ve gerekli belgeleri, bulunduğu yerin en büyük mülki amirine vermek yeterlidir.

TESCİL SİSTEMİ

- VAKIFLAR
- ŞİRKETLER

TÜZEL KİŞİLERİN KURULMASI

TÜZEL KİŞİLİĞİN KAZANILMASI

- Tüzel kişiler, eğer *kamu tüzel kişileri* ise doğması kanun koyucunun irade beyanına bağlıdır. Tüzel kişilik, kanun yada Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile ortaya çıkar.
 - Aynı biçimde kamu tüzel kişilerinin kişilikleri sona erer.
 - Hak ve fiil ehliyetleri de yasal düzenlemelere bağlı.
- *Özel hukuk tüzel kişileri* ise, kural olarak, insan ve mal topluluklarının tüzel kişi olma iradesi ile doğar.

- Kamu tüzel kişileri nasıl kurulmuşlarsa aynı şekilde sona ererler. Yani bu tüzel kişiler kanun veya idari işlemlerle kuruldukları için sona ermeleri için de aynı şekilde işlem yapılır.
- Tüzel kişiler belirli nedenlerin varlığı halinde kendiliğinden sona ererler. Buna *infisah (dağılma)* denir. Amacın gerçekleşmemesi amacın gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması (imkansızlık); sürenin geçmesi gibi nedenler infisah halleridir.

TÜZEL KİŞİLİĞİN SONA ERMESİ

108

TÜZEL KİŞİLERİN HAK EHLİYETİ

- Hak ehliyeti yönünden tüzel kişilerle gerçek kişiler kural olarak aynıdır. Ancak belli başlı farklılıklar da bulunmaktadır.
- İnsana insan olması nedeniyle tanınan haklara tüzel kişiler sahip olamazlar. Örneğin doğum, ölüm, ergin olma v.s.
- Bünyeleri gereği bazı haklar sadece tüzel kişilere tanınır. Bir üyeyi ihraç etmek (üyelikten çıkarmak), üyelik ödentisi (aidat) talep etmek, kendi kendini feshetmek, tüzük değiştirmek vs.
- Tüzel kişilerin hak ehliyeti uğraşı konuları ve amaçlarıyla sınırlandırılmıştır.

- Tüzel kişiler tabi oldukları sisteme uygun şekilde kuruldukları anda hak ehliyetine sahip olurlar.
- Bazı haklar sadece gerçek kişilere, bazı haklar ise sadece tüzel kişilere tanınmıştır.
- Bazı haklardan tüzel kişiler gerçek kişilerle kıyaslandığında farklı şekilde yararlanırlar. Bu haklar şunlardır:
 1. Malvarlığı hakları
 2. Ad üzerindeki hak
 3. Kişiliğin korunması
 4. Yerleşim yeri
 5. Tabiiyet

TÜZEL KİŞİLERİN HAK EHLİYETİ

KİŞİLERİN ADLARI

AD, SOYAD, TAKMA AD, LAKAP, TİCARET UNVANI, İŞLETME ADI

ADIN KORUNMASI

Küçüktaşdemir

ADIN
KULLANILMASININ
ÇEKİŞMELİ OLMASI

ADIN HAKSIZ
KULLANILMASI

ADIN DEĞİŞTİRİLMESİ (Adın devamlılığı ilkesi)

KAYDIN DÜZELTİLMESİ (HATAYA
DAYANIYOR)

ADIN DEĞİŞTİRİLMESİ

- HAKLI SEBEP
- MAHKEME KARARI

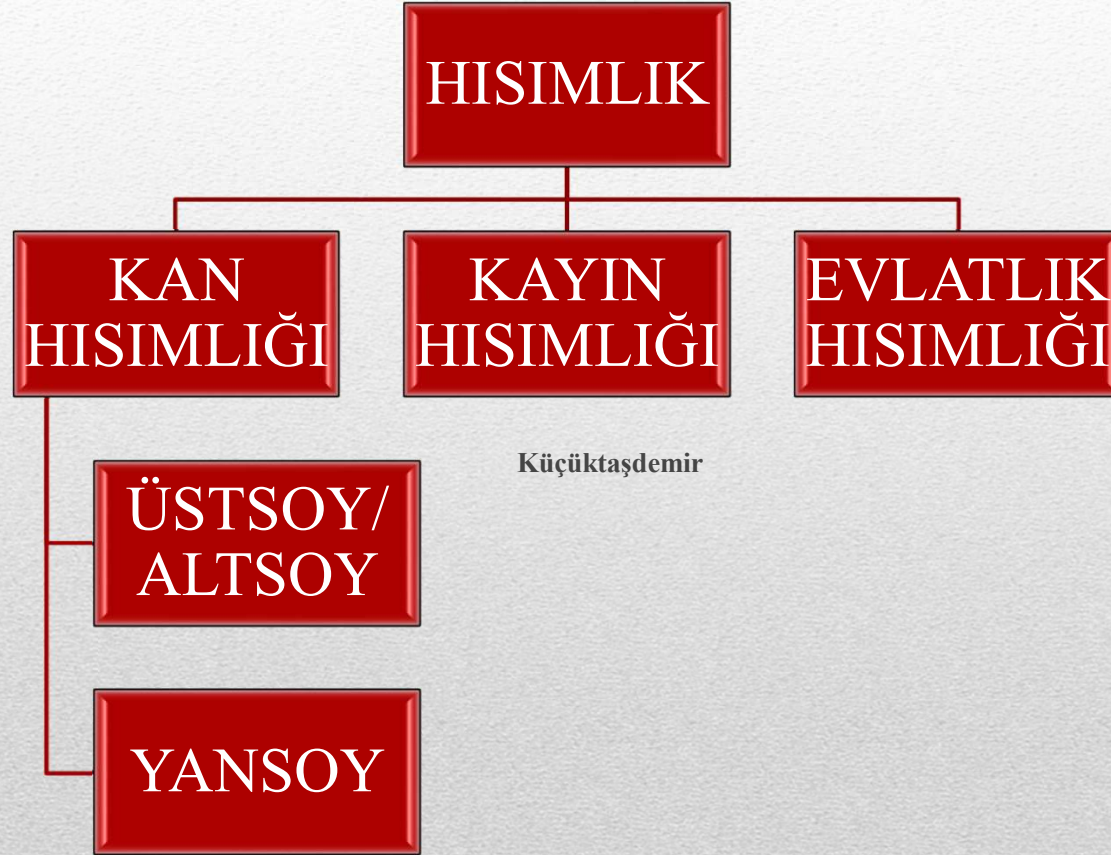
ADIN KORUNMASI

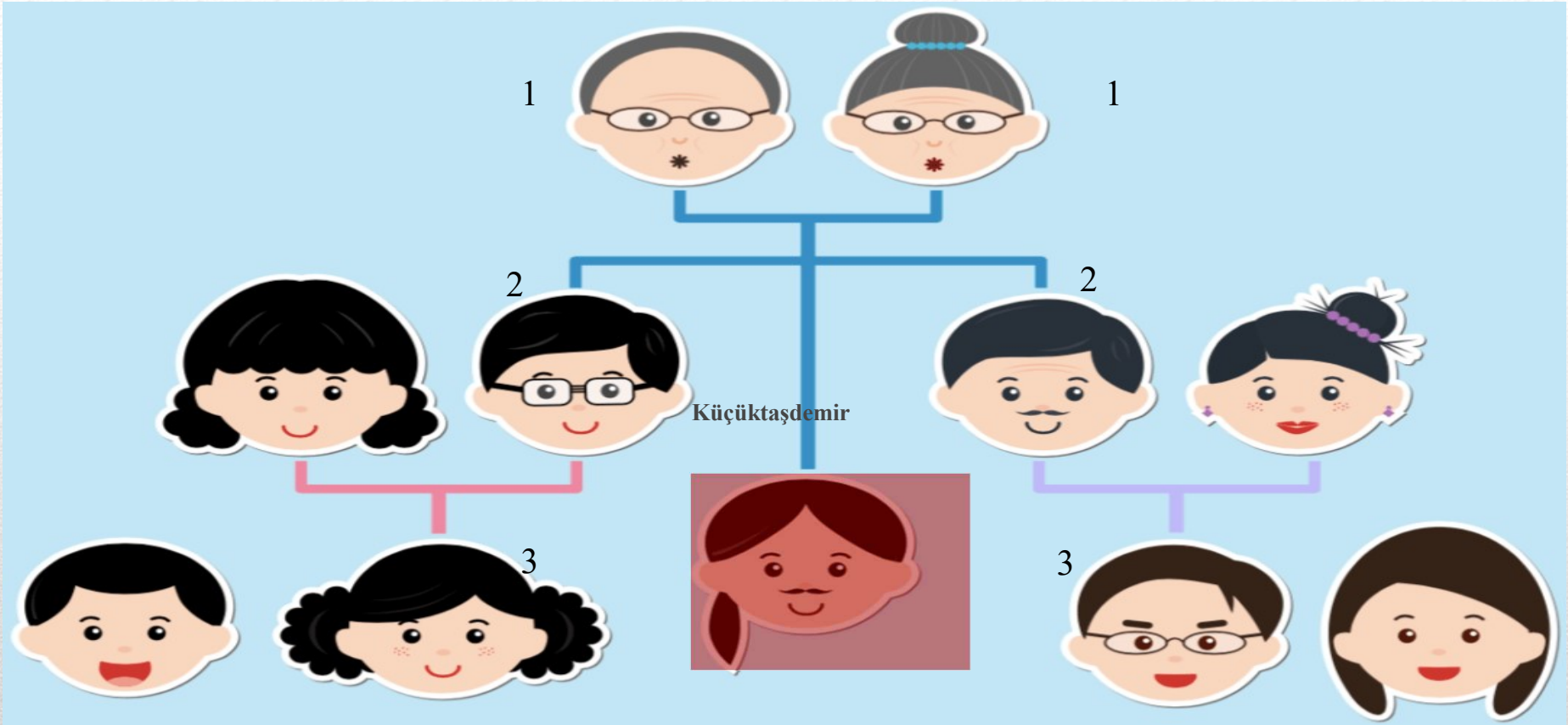

HISIMLIK

114

HISIMLIK TÜRLERİ

HISIMLIK DERECELERİ

KONUT

ÖZEL HAYATIN KORUNMASIYLA DA İLGİLİDİR.

YERLEŞİM YERİNE İLİŐKİN İLKELER

TEKİLLİK İLKESİ

ZORUNLULUK İLKESİ

YERLEŞİM YERİ TÜRLERİ

İSTEK ÜZERİNE SEÇİLEN

- FİİLEN OTURMA
- SÜREKLİ OTURMA NİYETİ

VARSAYIMA DAYANAN

BAĞIMLI KİŞİLERİN

- VELAYET (AİLE)
- VESAYET (VESAYET MAKAMI)

Küçüktaşdemir

YERLEŞİM YERİ